

DACĂ EXISTĂ LEGEA MORALĂ ÎN VIAȚA COTIDIANĂ

Anna Plahotniuc

(Cond. șt. – Anatolie Eșanu, dr. în filos., conf. univ., cat. Filosofie și Bioetica)

Introducere. Filosofia, ca legislație a rațiunii umane, cuprinde în accepția filosofiei kantiene legea naturii și legea morală; sistemul filosofic kantian este obținut sub cârmuirea rațiunii.

Scop. Descoperirea influenței esenței omului și legii morale în luarea deciziilor.

Material și metode. Sursele mass-media, articole științifice.

Rezultate. Omul este parte a naturii, dar și ființa liberă; dedublarea omului într-unul sensibil, corespunde dedublării naturii în fenomen și noumen. Kant prezintă sistemul său etic, bazat pe convingerea că rațiunea este cea mai înaltă instanță a moralei. Adică, există două moduri în luarea unei decizii: un imperativ condiționat, decurge dintr-o înclinare subiectivă, și un "imperativ categoric", se supune unei legi universal valabilă. Kant formulează astfel principiul "imperativului categoric": "Acționează în așa fel încât maxima acțiunilor tale să poată fi impusă ca lege universală". În raport cu moralitatea se păstrează dualitatea empiric-rațional, cu dominarea a moralității. Omul trebuie să se elibereze de sub imperiul pasiunilor și să-și creeze propria sferă de legi morale. Autonomia de sine a voinței, institutoare de legi morale, este echivalentă libertății de sine a omului că noumenon. Alăturând naturii morală, Kant stabilește libertatea ca temei al unei lumi, scoasă din orice șir temporal.

Concluzii. Legea morală este legea care ne determina că ființe inteligibile, fiind o condiție rațional-morală pentru utilizarea libertății. Legea practică morală nu are alt mobil decât demnitatea de a fi fericit: "conformitatea deplină a voinței cu legea morală înseamnă perfecțiune de care nu este capabilă nici o ființă rațională din lumea sensibilă".

Cuvinte cheie. Legea morală, caracter imperativ, maxime universale, conștiința.

IF THERE IS MORAL LAW IN DAILY LIFE

Anna Plahotniuc

(Sci. adviser: Anatolie Eșanu, PhD., associate prof., chair of Philosophy and Bioethics)

Introduction. Philosophy, as the law of human rationality, according to Kant's philosophy includes natural and moral law; Kant's philosophical system is obtained under the domination of rationality.

Purpose. Identification of influence of human's essence and of moral law in decisionmaking.

Material and methods. Mass-media, scientific articles.

Results. Man is part of nature and free being; human duplication in one sentient corresponds to nature's duplication in phenomenon and noumen.

Kant's system of ethics is based on the belief that rationality is the highest instance of morals. There are two ways to make a decision: an „imperative condition”, the result of a subjective tilt, and a „categorical imperative” is presented by universally valid laws. Kant formulates the principle of „categorical imperative”: „Act in such a way that the maximum of your actions can be imposed as a universal law”. In relationship with morality the empirical-rational duality is stored with morality domination. Man must be free from the passions and create his own sphere of moral laws. Autonomy of his volition, the institute of moral laws, is equivalent to human's freedom as a noumenon. Joining nature's morality, Kant establishes freedom as the basis of a world.

Conclusions. Moral law is the law that we determine as intelligible beings, for using rational and moral freedom. Moral law's purpose in real life is to be happy: "full conformity with the moral law means the perfection that is unavailable to each rational being of the sensitive world".

Key words. Moral law, imperative character, universal maxims, conscience.